

Justitiedepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Angående betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation, (SOU 2019:14)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat betänkande. Ekobrottsmyndigheten tillstyrker i huvudsak utredningens förslag men anser att förslagen är otillräckliga för att förhindra användningen av andras identiteter.

Kap. 3 Bedrägeribrottslighet och missbruk av identitetshandlingar

Ekobrottsmyndigheten vill understryka att även andra brott än bedrägeri begås med hjälp av identitetshandlingar. I Ekobrottsmyndighetens utredningar förekommer olika former av missbruk av identitetshandlingar. Förfalskade eller utnyttjade identitetshandlingar har ofta använts i samband med grova skattebrott, bokföringsbrott, penningtvättsbrott avseende, t. ex. svart arbetskraft och ingivande av falska kontrolluppgifter till Skattemyndigheten.

Ett vanligt förekommande brottsupplägg är att en socialt utsatt person i ett annat EU-land rekryteras mot betalning, transporteras hit och erhåller ett svenskt samordningsnummer. Personen skaffar sedan t.ex. identitetskort, bankkonton och e-legitimation. Personen upplåter därefter kontrollen över sina identitetshandlingar och konton till en huvudman som därefter kan genomföra olika transaktioner i den utländska personens identitet. Sådana brottsupplägg kan riktas mot såväl skattesystemet som välfärdssystemen.

Kap. 10 En enhetlig reglering av utfärdandeprocessen

10.3.2 Ändamål

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget att det genom ändamålsbestämmelser görs tydligt att personuppgifter i utfärdandeverksamheten får behandlas även i Polismyndighetens brottsbekämpande verksamhet. Polismyndigheten får därigenom behandla sådana personuppgifter i den underrättelseverksamhet som utförs vid Ekobrottsmyndigheten. Ekobrottsmyndigheten har emellertid behov av tillgång till uppgifterna även i sin brottsutredande verksamhet. Sådana uppgifter kan enligt förslaget visserligen i varje enskilt fall begäras från Polismyndigheten, men arbetet skulle effektiviseras om Ekobrottsmyndigheten medgavs direktåtkomst till registret motsvarande den tillgång myndigheten har till nuvarande passregistret. Den frågan bör därför övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Kap. 11 Fysiska identitetshandlingars säkerhetsnivå

11.4.4 Utlämnande av ansiktsbild

Ekobrottsmyndigheten har ett stort behov av att i sin brottsutredande verksamhet kunna ta del av ansiktsbilder som ska sparas i id-kortsregistret. Det är därför angeläget att frågan om utlämnande av ansiktsbilder från registret till vissa myndigheter utreds inom kort.

Ekobrottsmyndigheten bör medges direktåtkomst även till ansiktsbilder i id-kortsregistret (se ovan angående direktåtkomst).

11.5 Utökad sökmöjlighet i passregistret

Som Ekobrottsmyndigheten anger i yttrandet över promemorian Passdatalag tillstyrker myndigheten förslagen om att biometriska uppgifter som tas fram ur ansiktsbilder ska få sparas i passregistret och att ansiktsbilder som tas vid en passansökan och de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa får användas vid sökning i passregistret, för att kontrollera sökandens identitet och innehav av pass i samband med passansökan. Ekobrottsmyndigheten anser dock att det förbud som föreslås mot att använda ansiktsbilder, fingeravtryck och biometriska uppgifter vid andra sökningar i passregistret bör utredas ytterligare. Den brottsbekämpande verksamheten har ett ökande behov av att kunna identifiera personer som begår brott i Sverige och ett behov för att möta de ökade kraven på bevisning i brottsutredningar. Riskerna för intrång i den registrerades integritet måste vägas mot Sveriges åtagande att skydda säkerheten hos var och en som vistas i Sverige. I det sistnämnda ligger att staten har ett ansvar för att skydda enskilda mot intrång som begås av andra enskilda och för att se till att brott förebyggs och utreds samt att gärningspersoner ställs till ansvars för sina brottsliga handlingar. Ekobrottsmyndigheten anser att förnyade överväganden behövs generellt när det gäller brottsbekämpande myndigheters möjlighet att behandla biometriska uppgifter.

11.6.3 Kontroll av biometriska uppgifter i andra sammanhang

Ekobrottsmyndigheten delar inte utredningens bedömning angående behovet av kontroll av biometriska uppgifter i andra sammanhang. Det är enligt Ekobrottsmyndigheten nödvändigt att även i andra sammanhang än de föreslagna kunna säkerställa att den person som använder en statlig fysisk identitetshandling eller e-legitimation också är den person till vilken den statliga identitetshandlingen ställts ut. Detta gäller inte minst vid utförande av banktransaktioner med hjälp av e-legitimation. För att komma till rätta med den typ av brottslighet som innefattar utnyttjande av annans identitet i syfte att begå ekonomisk brottslighet synes en sådan lösning vara helt nödvändig.

Ekobrottsmyndigheten anser att fördelarna med att kunna säkerställa att den person som använder en statlig legitimation eller e-legitimation är samma person som den till vilken legitimationen utställts överväger de eventuella riskerna för intrång i den personliga integriteten. Risken för integritetsintrång kan också minskas genom att det föreskrivs att inga biometriska data får sparas längre än vad som krävs i jämförelseögonblicket.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Eva Melander Tell deltagit. Biträdande rättschefen Birgitta Resenius har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Birgitta Resenius

Kopia till

Justitiedepartementet/Å